

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel

TARTALOM.

Körültekintés.

A komlóról és annak termesztéséről III. Ritter Gusztáv.
A hasznos baromfi fajták meghatározásához. Grubicy Géyza

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató-választmánya
f. hó 20-án tartott ülése

Irodalom.

Rovarhatározó. — Hogy kell befözni. — A mező-
gazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvények — Ma-
gyar fakereskedő.

Vegyesek.

Jövő héten tartandó országos vásárok. — Pályázati hir-
detmény. — A Hungária vajkiviteli részvénytársá-
ság. — Elpusztult szőlőterületek kibaszálása komló-
termesztés által. — Szőlő-zöldajtási tanfolyam Nyit-
rán. Kassai gyapj vásár. — Állatbiztosítási szövetke-
zet. — Kötelezett sertésbiztosítás. Előfizetési felhi-
vás. — Kwizda Ferencz János-féle cég

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Körültekintés.

Térméskilátások. — Orosz vám- és kereskedelmi szerződés.
— Francia agrár vámok.

A tavaszal nagyon szép termésrel kecsegtető év, mind kevesebbet vált be ígéréteiből. A folytonos esős időjárás a lehető legkedvezőtlenebbé teszi növényeink fejlődését. Takarmányt alig lehet csinálni. Bár volna miből, de nem lehet betakarítani. Rendekben ázik, értéktelenedik el a széna. A tengerit kapálni nem lehet, sokhelyt ságunni kezd. Buza sokhelyen a ködtől, csaknem mindenütt a rozsdától szenved. Egyáltalán a gabonák tulbuján fejlődtek, megvannak dülve. Ehez járulnak a sok zivatar és jégeső okozta károk is, melyet minden nap jeleznek majd innen, majd onnan. A peronospora fellépésére és fejlődésére is a lehető legalkalmasabb időjárás. Általában alig közepes termésre számíthatunk, ha hirtelenjavuló helyzet nem áll be.

Monarchiánk Oroszországgal megkötendő vám- és kereskedelmi szerződésének becikkelyezéséről a képviselőház közgazdasági bizottságának jelentése előttünk fekszik, melyet csaknem szónélkül fogadot el a bizottság. Ezen szerződés újabb sérelmeket halmoz mezőgazdaságunkra Ausztria ipara érdekében. Ausztria ipara érdekében uralgó ezen protekcziós és prohibív rendszer dul egész közgazdasági politikánkban s idézte elő nagyrészt azt a válságot, melyben a magyar mezőgazdaság szelődik, az a szabad kereskedelmi szel-

lem, a mely önző céljainak megvalósítására eszközeiben egyáltalán nem válogatós, eredményezi azokat az óriási közgazdasági hibákat, a melyek a nemzet életfentartó elemének: a mezőgazdaságnak romlását vonják maguk után.

A legnagyobb falzum az, hogy a gabonaárak alakulására az európai termelés befolyással nincs, mert azt csak a tengerentúli nyerstermelő államok óriási fölöslegeitől függ. Éppen Oroszországra nézve semmiképp sem állhat meg e tétel, mert tudjuk, hogy Oroszország óriási gabonafeleslegekkel rendelkezik már ma is, melyek részére, mint a közgazdasági bizottság jelentése mondja, keresi magának a biztos piacot, de tudjuk azt, hogy Oroszország gabonatermelő képessége ma már nincs kimerítve, óriási műveletlen területek csak az ekét várják hogy a legszebb aranykalászt rengesse rajtuk a szellő. Ehhez járul a kormány által felállított elevátorokban az adó és más közjárulékok fejében átvett és felhalmozott gabonakészlet, melynek a kényszerült piacra dobása a belforgalomban is csökkentette az árakat, mint azt pétervári konzulunk legutolsó jelentése kifejti, úgy, hogy beláthatatlan a következménye az orosz gabona versenyének a prohibív-nek jelzett 150 kros vámtétel dacára is.

Egészen másként védi Franciaország agrár érdekeit.

Ma az a helyzet Franciaországban, hogy az agrár-vámok felemelése, minden valószínűség szerint nagy többséggel fog elfogadtatni.

A liszt vámja 30 frankra, a birka vámja élő-sulyban 25 frankra; darabszám 10 frankra; a lovak vámja száz frankra terveztetik.

Nem áll ugyan egészen az, hogy a francziák e magas vámokat ellenünk csak azért emelik, mert kormányunk maig ellentállt azon követelésünknek, hogy az olasz borok kedvezményét az ő terményeikre is kiterjesszük, de e körülményt mindenesetre sikerrel használják fel tökéletes védvamos törekvéseink indokolására.

Mert a borkrisis Franciaországban csakugyan tetőpontjára hágott, hozzá értő szakértők Franciaország mai bortölöslegét 20 millió hektoliterre becsülik. Ez következménye a filloxera pusztításai után bekövetkezett tömegtermelésnek, mely eltekintve a minőségétől, csak minél több bort akart produkálni. A bor ára a francia délvidékeken 10--12 frankra szállott alá, Algírban pedig 4--5 frank 1 hektoliter. A baj orvoslására a francziák egész sorozatával az intézkedéseknek lépnek fel. — Kimutatták azt, — hogy a 1887 frank beviteli adó folytán, Páris természetes bor fogyasztása csökken, a helyett, hogy emelkednék, ellenben 1892 ben 35

millió-hektoliter mübor készült a Francia metropolisban. — Ezt akarják most megakadályozni, részben a beviteli adó leszállítása, részben a mübor-törvény szigorítása által. Tervbe vették egyúttal azoknak az adókedvezményeknek a megszorítását is, a melyek a bor javítására szolgáló cukor mennyiségekre vonatkoznak. — Eddig az adó 24 frank volt, fel akarják 40-re emelni.

A komlóról és annak termesztéséről.

III.

A komlós-kerti munkák a második évtől kezdve mindig ugyanazok s a mint a talaj anynyira felengedett s elegendően felszikkadt, a tőke metszéssel kezdeteket vesznek. Ezt a munkát úgy végezzük, hogy a földet a tőke körül úgy 30 cm. mélységben olyan mélyre elhuzzuk, a milyen mélyen a megelőző évi hajtások kezdeteket vették és azokat egy jó éles kaczorral nem sokkal feljebb a keletkezési hely fölött vízszintesen lemetszük s a megmetszett tőkéket, hogy azok erős elszáradásának elejét vegyük, azonnal vékony földréteggel beborítjuk. A nyert gyökshajtásokat, a dugványozáshoz előkészítve összegyűjtjük, elvermeljük és megöntözzük s vagy a saját komlós-kertünk javítására használjuk, vagy eladjuk. Ha a növények egyenlő erősek, akkor a karózás még a kihajtás előtt megtörténhetik; ellenkező esetben előnyösebb a kihajtást bevárni és különböző erősségű növényekhez megfelelő erősségű karót állítani.

A karók felállítása úgy történik, hogy azoknak, először egy vaslyukverővel a tőkétől 10—15 cm re és a hol lehet az északi oldalon egy bizonyos mélységű lyukat ütünk s azután egy vasaltfa lyukverővel 40—45 cm.-re megmélyítjük s most a karót 2 erős munkás által függélyesen e lyukba jó erősen belódithatjuk. Hogy a karó állása szilárdabb legyen, a karó körül a földet keményre döngöljük, mely munkánál ügyelni kell arra, hogy a növény megne sértsessék.

Mihelyt a hajtások a 10—20 cm magasságot elérik, kettőt vagy hármat a legerősebb hajtások közül kiválasztunk, a többi, mint feleslegest, éles késsel levágjuk s a talaj megmunkálásához kezdünk.

Legczélszerűbb, ha a talajt 30—40 cm. mélyen felásatjuk, mely munkánál arra kell ügyelni, hogy a talaj a karó körül 20—25 cm. kerületben érintetlen maradjon. Ezen munka szakmában 1 1/2 krért hajtatik végre (négyeszőg) méteren-kint, feltéve, hogy az nem fog felületes lenni. E talajporhányítás után a fiatal hajtások gyors fejlődésnek indulnak, a még visszamaradt tőkéket pedig úgy kell kezelni, mint azt fentebb említettem.

TARLÓRÉPAMAG,
MUHARMAG,
POHANKA,
PAPRIKAKÖLES,
MUSTAR,

203 (25—52)

Mauthner Ödön

MAGKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPESTEN.

Raffiaháncs, 5 kilós postacsomag, bérmentve 3 forint 90 kr.

Az eltávolított felesleges hajtásokat zöltség helyett használjuk, melyek spárga módjára elkészítve kellemes tavaszi ételt képeznek.

A hajtások a legmelegebb tavaszi idő beálltával csaknem szemmel láthatólag nőnek, miért azokat ismételtelen felkötjük és az oldalhajtásokat $2\frac{1}{2}$ —3 méter magasságig eltávolítjuk a nélkül, hogy a főhajtáson ülő leveleket megsértenők.

A hajtások felkötözése nagy gonddal hajtandó végre, a kötelék mindig a levél alá jön és a kötés elég tágan hagyatik.

Hazánkban a komló trágyázás nélkül is elegendően sokszor igen erősen fejlődik, különösen megfelelő fekvésben és mivélés mellett.

Külföldön, különösen Saazban, mint azt Schöffl is „A komló természetéről“ irt kitünő munkájában említi, a komlót rendszeresen trágyázzák. Schöffl a komló trágyázáshoz évenként és tőkénként 40 gramm Peruguanot alkalmaz. Ezt a mennyiséget keveri 60 gramm jó földdel és azt a tőke körül 30 cm.-nyi kerületben elbinti. Magától érthető, hogy a már termésökben megcsappant komlósok a különböző légenytrágyák akármelyikével gazdag termésre serkenthetők.

Ha már a komló-indák kötözését teljesen befejeztük s ha az oldalhajtásokat is eltávolítottuk, a kapálás és a töltögetés veszi kezdetét. Egy közönséges töltögető kapával minden növény körül jó porhanyó földből 30—40 cm. magas balmot huzunk, a közbeeső földet pedig jó mélyen felkapáljuk és elegyengetjük. A töltögetés által a hajtás alsó részén szívó gyökerek képzése idéztetik elő, miáltal a növény termőképessége nagyban emeltek. A töltögetés által a karóknak a viharokkal szemben való ellenállása is elősegítettik.

A töltögetéssel a növekedés érdekében tett főmunkák befejeződnek, csak a felmerülő utánjavítási munkák és a komló-szedés maradnak hátra.

A viharok által letépett hajtások, valamint az utólagosan nőtt oldalhajtások eltávolítása is ilyen munka. Zárt fekvésben az alsó leveleket komlóvirágzaskor $1-1\frac{1}{2}$ méter magasságig lemetszük, hogy az ültetvényt szellősebbé tegyük és a korompenész terjedését meggátoljuk. A vihar által kiöntött karókat pót-karók alkalmazásával újból felállítjuk, ha pedig a komlós földje zápor következtében kerges lett volna vagy igen elgyomosodott, akkor még egy sekély kapálásban is részesítjük.

A komló termelésnél egyike a legfontosabb munkánk a szedés. Kezdenek nehéz a szedés helyes idejét eltalálni. A komlószedéshez mindenkéltől, ügyes, olcsó és kiadó munkaerőről, valamint elegendő szárító helyiségről kell gondoskodni. A szárítás minden padozott és elegendően szellős padlásban végrehajtható. — Nagyobbmértvű komlós ültetvénynél azonban czélszerű külön komlószáritó padlást építeni. Mivel közvetlen a földfelszínen nem elég élénk a levegő mozgása, azért tanácsos a komlószáritó földszintjét lakásnak, szekérszínnek stb berendezni s annak padlását félemeletre építvén, minden oldalról teljesen szellőző berendezéssel ellátni. Ezekben a szárítótkban falécekből állásokat készítettünk, melyekre helyeztetnek a komló gyors szárítására szolgáló cserények. A cserények fakeretre rászegezett organtinból vannak. Csehországban kitünő komló aszalókat is konstruáltak, melyekben a tobozok 3—4 óra alatt annyira szárítatnak, hogy a bezákolást végre lehet hajtani.

Ha a tobozokon bőven van már lupulin s ha azok a két tenyér között dörzsölve sajátságos zörejt, recsegést hallatnak, akkor a komló a leszedésre megérett. Az érett komló, ha a kézben össze nyomatik is, a mint a nyomás megszűnik ujjal eredeti alakját veszi fel. Az érett tobozok szétmorzsoláskor erősen fűszeres ilatiuak; fűszaguaknak azonban nem szabad lenniök. Az érett toboz tengeye már nem pépszerű, hanem rostos.

Az érések nálunk, a korai komlónál augusztus közepén, a későinél augusztus végén vagy szeptember elején szokott bekövetkezni. Legczélszerűbb a szedést a termés helyszínén teljesen végre hajtani, lehetőleg száraz idő mellett. Mivel a komlótobozóknak a szedés után a napsütés árt, a szedés egy komló-karók és komló lombokból ideiglenesen összeállított sátor alatt hajtandó végre. A szedés

legelőnyösebben asszonyok és 6 éve felüli gyerekek által hajtható végre.

Szedéskor a komló növényt a földfelett 1 méter magasan elmeteszük és a karót egy emeltyű szerű eszközzel kiemeljük. A karó kiemeléshöz 2 munkás szükséges, kik azt a helyszínén vagy a szedőtér előtt a földre fektetik, ezután az indát 1 méter hosszú darabokra metszik s felfelé a karóról kicsusztatják s a szedő munkások között kiosztják.

A gyűjtött komlótobozóktól, úgy a leveleknek, idegen tárgyakkal valamint tulfejlett vagy fejletlen lisztharmatos vagy sült toboznak oda keverését meg kell gátolnunk. Szedésnél minden toboz külön két ujj körme között 0.5—1 cm. hosszú szárral csipetik le.

Szorgalmas, ügyes munkások naponként 6 kgr. zöld komlót szednek, melyből szárazon 3 kgr. kerül ki. A tobozokat vékonyan elterítjük, gyakran forgatjuk s erős légvonatban szárítjuk. A kiszáradás 3—4 nap alatt szokott bekövetkezni, 3—4 nap múltán a tobozok, ha elegendő szárazak, egymásra tölthetők, a különösen cserényeken való szárításnál lehetséges.

Szélesenedő időben nappal minden zsálot felnyitunk, ezeket azonban este, vagy szeles időben be kell csuknunk.

Mihelyt a toboztengelyek két ujj között hajtva könnyen eltörnek, elegendően szárazok, alacsony garmadákba öntjük. Ezeket a garmadákat gyakran meg kell vizsgálnunk s ha azt látjuk, hogy felmelegedésre hajlandók, akkor ujjal terítsük el. Ha már a halomban sem következik be vagy sajtolóval sajtoljuk bele. Mennél erősebben sajtoljuk a komlót a zsákokba, annál tartósabb lesz az.

A komló eladása nagy körültekintést igényel s általános tanácsosabb nagyobb kereslet mellett az ajánlot árért odaadni; mert a komló világkereskedelmi cikk lévén, árát mi úgy sem határozhatjuk meg. Mivel a komló ára 100 kilogrammként 20—300 frt között ingadozik s mivel ilyen különösen magas ár 8—10 évben egyszer szokott bekövetkezni, a komló termelése mindig rizikóval van összekötve.

Ha a komlótermelés után akárki hasznót akar huzni, a legfőbb követelmény a „kitartás!“

Ismeretes dolog, hogy a komló épen úgy, mint valamennyi culturnövény sok növényi betegségtől szenved és sok ártalmas rovar üt rajta tanyát. Ama árkülönbségek, melyek a komló áraban előállanak, éppen ezen kártételek folytán állanak elő.

Mint annyi más növény mivélésénél, úgy a komlónál is a cserebogár álczája, a fiatal gyökerek lerágása által nagy károkat okoz.

A földibolha is némely esztendőben oly nagy mértékben lepi meg a komlót, hogy nem csak a fiatal hajtások, hanem majdnem érett tobozok is lerágnak általa. A levéltetvek nagymértékű föllépte a növény fejlődését akadályozza meg.

A sokféle lepke-hernyó közül a köles söprike (*Botys nubilaris*) a legveszedelmesebb.

A tobozok meglomposodása, a toboz megveresedése, lisztharmat, korompenész betegségeket már említettük.

Emez ártalmas rovarok és betegségekkel azonban bővebben nem foglalkozhatunk, hanem az e tekintetben érdeklődőket utalom Schöffl „Der Saazer Hopfenbau“ czimű munkájára, mely kitünő műben ezek kimerítően vannak ismertetve. Továbbá mindazoknak, a kik a komlótermelésnek akarják szentelni magukat, ajánlom Papi Balogh Péter „A komló okszerű termelésének kézikönyve“ czimű pályadíjjal koszoruzott munkáját.

Ritter Gusztáv.

(Folyt. köv.)

A hasznos baromfi fajták meghatározásához.

Az erdélyrészi tizenegyedik tenyészállatkiállításának programja megjelent. Ebben a baromfiakra vonatkozólag az áll, hogy: „díjak a gazdaságilag hasznos baromfiak részére 251 frt értékig,

melyek még a kiállítás előtt szintén részletezteni fognak.“

Nagyon helyes, hogy az állatkiállítási szakosztály, a hasznos baromfi fajtákat még a kiállítás előtt meg akarja állapítani, hogy a tenyésztők tudják magukat mihez tartani.

A baromfi tenyésztés nálunk újabb időben nagy lendületet vett, mutatja ezt a forgalmi statisztika, mely kimutatja, hogy baromfi kivitelünk, azaz baromfi és ennek terményei, már meghaladja az évenkénti huszonkét millio forint értéket, elenyésző csekély behozatal mellett, mely főként tenyészállatok, stájer kappanok, és ágytollak transito behozatalából ered.

Számtalan fajták léteznek a baromfiak között, és ezért a baromfi tenyésztőnek nagy nehézségekkel kell küzdenie, mert a számtalan fajták derűborura dicsértetnek és ajánlatnak, s e dicsérettel és ajánlatokkal a tenyésztőket félrevezetik, — úgy hogy a tenyésztők nem tudják a sok fajta közül, melyek a gazdaságra nézve hasznos fajták, melyek ajánlhatók a mi gazdasági viszonyaink közt a tenyésztőknek, és melyek a luxus és sport fajták. Így aztán megtörténik, hogy a hangzatos nevek után indulva, a tenyésztő a luxus vagy sport fajta birtokába jut, és a számitásában alaposan csalatkozik. E mellett azután kedvét is veszi a hasznos külföldi fajták tenyésztéséről, nagy kárára a baromfi tenyésztésnek. Tudjuk pedig, hogy baromfi állományunkat főképp a külföldi hasznos és jeles fajtákkal javíthatjuk. Ez lévén ez időszertint feladata a baromfi tenyésztésnek. Mert a mit beltenyésztés útján csak hosszú-hosszú éveken át nagy szakértelemmel és következetesen vezetett tenyésztés útján érhetünk el a javítást illetőleg, azt czélszerű keresztezések útján, már az első generatióban elérjük.

Igen czélszerű, üdvös és hasznos szolgálatot tesz tehát az erdélyrészi gazdasági egylet állattenyésztési és kiállítási szakosztálya, midőn elhatározta, hogy a baromfiak gazdaságilag hasznos fajtáit még a kiállítást megelőzőleg megállapítja. Ha annak idejében az erdélyi gazdasági egylet szükségesnek tartotta, temérdek gyümölcs fajtáink közül azokat megállapítani, melyek a mi viszonyaink közt termelésre ajánlhatók, nem kevésbé fontos és indokolt az erdélyrészi gazdasági egyletnek ezen elhatározása is, hogy a baromfiak közt kijelöli a gazdaságilag hasznos fajtákat, hogy a tenyésztők tisztában legyenek az iránt, hogy mit tenyészsenek. A hasznos fajtákat Magyarországon még egy testület sem állapította meg és így annál érdekeltőbb az erdélyrészi gazdasági egylet szakosztályának abbeli elhatározása.

Ez a hasznos fajták megállapításánál óhajtandó volna, hogy ebben ne csak maga a szakosztály járjon el, hanem mivel megálapodása országos jellegű léssen, külső szakértőket is hívjon meg, mert ez nem oly könnyű feladat, mint az ember első tekintetre hinné.

Grubicy Géyza.

Irodalom.

Rovarhatározó czim alatt a leiró természet-tudományok körébe vágó nagyobb művet irt dr. Cserey Adolf, selmeczbányai lyczeumi tanár. A művet, mely három 30—30 ives, nagy 8° ivnyi kötetben jelenik meg, Székely és Illés ungvári könyvnyomda-tulajdonosok adják ki. — A mű gazdáknak, erdészeknek, tanároknak, tanulóknak s a természet kedvelő művelt közönségnek készült. És tekintettel különösen arra a körülményre, hogy a munka utótró a magyar irodalomban, bárki támogatására

is teljesen méltó — A pártolást azonban nemcsak azért érdemli meg, mert uttörő, méltó arra belbecsénél fogva is. Az I. ső füzet a rovar leírásával, a rovargyűjtéssel foglalkozik és 12 rovarcsaládba tartozó egyedek megismerésére és beosztására vonatkozó ismereteket ad. A füzetet 77 ábra illusztrálja és magyarázza. Az egész művet mintegy 800 ábra fogja díszíteni és magyarázni. Az I. ső füzet után ítélve, a mű kiállítása becsületére fog válni a vidéki nyomda iparnak. A mű füzetenkint 40 kr-jaival is megszerezhető. (gazdászati, erdészeti) könyvtárai sokat fognak nyerni e műben, mely az ember által észre is alig vett barátai és ellenségei milliárdjainak világába vezeti be és oda képesíti, hogy biztos lépésekkel mozogjon ebben a homályosan ismert világban. A mű nemcsak a kiadóknál, hanem minden hazai könyvkereskedésben is kapható.

Hogy kell befőzni. Ez alatt a cím alatt jelent meg egy kötet, immár 3. kiadásban, mely mint címe is mutatja a befőzés különféle módjait tárgyalja. Beszél nevezetesen a közönséges gyümölcsbefőzésekéről, a gyümölcsök cukor nélküli befőzéséről, a cukorba főtt, cukrozott, szárított és rummal készült gyümölcsekről, aztán a gyümölcszékéről vagy lekvárokról, az ecetbe főtt gyümölcsökről, szörpökről és édes italokról, kocsonyákról és sajtokról, kompotokról, főzelékekről, a gyümölcsök téli eltartásáról, végre a különféle ecetekről. A gazdaasszonyaink által nagyon használható könyv Lévai Mór kiadásában jelent meg Ungváron, s ára kemény kötésben 1 forint.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. törvénycikk magyarázatokkal, felvilágosításokkal és betűsoros tárgymutatóval ellátva elsőnek jelent meg a júnevü Lengyel-féle editóban. Ezen törvényt, mely a mezőgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen, bizonyára igyekezni fognak az érdeklődők maguknak megszerezni. A könyv ára 50 kr. A Lengyel Róbert féle udvari könyvkereskedés Budapest, Andrásy-ut 21. sz. a. 55 kr. előleges beutalása után bérmentesen küldi meg a törvényt.

Magyar fakereskedő cím alatt új szaklap indult meg a fővárosban Székely Ignác szerkesztésében Örömmel üdvözljük az első magyar lapot e téren, melyre igazán nagy szükség volt. Szívesen hívjuk fel rá az érdeklődők figyelmét, mert az élénk tartalommal és nagy szakavatottsággal szerkesztett lap, mely minden hó 1-én fog megjelenni, — míg a magyar szövegnek német fordítása minden hó 5. és 20-án fog önálló lap alakjában szétküldetni, — kiterjeszkedik a fakereskedés és faipar minden ágára, közli az egész világ fapiaczairól beérkező eredeti tudósításokat, árakat, forgalmi tüneteket, tarifa ügyeket és egyáltalán mindazt, a amit minden fakereskedőnek és faiparosnak okvetlenül tudnia kell, hogy e nagy lendületet vett és nálunk kiváló szerepet játszó üzletággal lépést tartasson. — A „Magyar fakereskedő” mely egyúttal a „Magyar fakereskedők és faiparosok országgyűlésének” közlönye, van hivatva arra, hogy kisorsítsa az idegen lapokat, melyek e téren is a rendszertől tájékozatlansággal és gyakran rosszakarat-tal tárgyalják ügyeinket és sértik legvitálisabb érdekeinket. A kiadóhivatal (Budapest, VI., Teréz-körút 27.) szívesen küld bárhová mutatványszámokat. — A lap előfizetési ára egy félévre (12 magyar és 12 német szám) 5 frt.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmánya f. hó 20-án tartotta június havi ülését br. Bánffy Ernő egyleti alelnök elkölte alatt. Jegyzett: Sz. Szakáts Péter egyleti titkár. Jelen voltak: Szenkovich Márton, Reich Albert, Nagy Lajos, Sipos Gábor, báró Mansberg Sándor, dr. Szentkirályi Kálmán, dr. Békóssy Károly.

A múlt május havi ülés jegyzőkönyvének tudomásul vétele után, olvastatott a május havi pénztár forgalomról szóló jelentés, mely szerint volt az összes bevétel 2693 frt 76 kr, kiadás 346 frt 33 kr, átvitel június hóra 2347 frt 43 kr. Örövendetesen vétetett tudomásul, hogy gróf Esterházy Gyula az egylet alapító tagjai közé lépett.

A Földmiv. minist által leküldött a peronopora elleni védekezésre szolgáló utmutatások példányai a szőlő-birtokosok közt kiosztatott.

Azután a kolozsvári áruaktár részv. társaság memoranduma, — hogy a gazdaközönség áruira, de legfőképp a heremagra olcsó előleghez jusson, — vétetett tárgyalás alá. Az igazgató választmánya a gazdaközönségre kiváló fontosságúnak tartja, hogy terményeire s különösen a lóhermagra olcsó kölcsön, illetve előleghez jusson, szükségesnek tartja külön felterjesztésben megkeresni a nagymts. pénzügyministert, hogy az erdélyi gazdaközönség javára, egyik kolozsvári pénzintézetnél, csakis e célra szolgáló, 300—500 ezer forintot helyezzen el az állampénztárból betétképp 2—3%-os kamattal; melynél az adandó kölcsön maximum 1%-k lenne magasabb.

A cserebogarak kötelező irtására vonatkozó felterjesztés megkészítésére egy négy tagú bizottság küldetett ki.

Több kebli ügy elintézése után, egyleti titkár jelenti hogy a jun. 25—30 tervezett gazdasági tanulmányi kirándulás igen szép sikerűnek ígérkezik, a jelentkezettek száma már is meghaladja azt a mire számíthattunk. Ezzel az ülés végett ért

Vegyes közlemények.

— **Jövő héten tartandó országos vásárok.** Jun. 23. Csik-Karczfalu, Segesvár, Somkerék; 24. Alsó-Rákos, Csik-Karczfalu, Göröcsön, Kis-Selyk, Makfalva, P. Cseh, Segesvár, Somkerék, Torda; 25. Alsó-Rákos; 26. Hadad, Seps-Szt.-György; 27. Csik-Szépviz, Dobra, Maros-Kecze, Seps-Szt.-György, Teke; 28. Csik-Szépviz, Dobra, Kápolnásoláhfalu, M.-Gy.-Monostor, Sz.-Somlyó, Seps-Szt.-György; 29. Balázsfalva, Bonczhida, Csik-Szépviz, Harasztkerék, M.-Gy.-Monostor, Sz.-Somlyó, Ó-Radna, Radnóth, Zabola.

— **Pályázati hirdetés.** Az algyógyi m. kir. állami gróf Kuu Kocsárd székely földműves iskola E. M. K. E. alapítás igazgatósága 16 ingyenes és 4 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október 1-én töltenek fel, ezennel pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére alkalmazhatók legyenek. Pályázat feltételei a következők: 1. Az ingyenes helyekre csakis kizárólag a Háromszék-, Csik-, Udvarhely- és Maros-Tordavármegyei székely és a csángó községi illetőségű földműves ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: élelmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tankerti és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 15 forintot és szorgalmához képest évenként 15 forint munkabérré is számíthat. 2. A 4 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolgár. Ezek minden hó 1-én élelmezésükre 9 frtot fizetnek az iskola igazgatóságánál. Az ezekre a helyekre befogadottak csupán élelmezésben részesülnek; lakásról, fűtésről, világításról stb. saját költségükön tartoznak gondoskodni. Egyebekben a belakó tanulókkal egyenlő kötelezettség alatt állanak. 3. Mind az ingyenes, mind pedig a bejáró fizetéses helyekre rendszeren csak oly a földműves osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, kik katonakötelezettségüknek eleget tettek, vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek, és mezei munkák végzésére ép, egészséges, erős testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. Folyamodványok f. évi augusztus 15-ig Algyógyra (Hunyadvármegye, posta helyben) a földműves iskola igazgatóságához nyújtandók be. Folyamodványok következőleg szerelendők fel: a) Keresztlevél; b) Iskolai bizonyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud; c) Pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány; vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány;

d) Illetőségi bizonyítvány; e) Orvosi bizonyítvány arról, hogy pályázó egészséges és mezőgazdasági munkát elbíró testalkatu, trachomában vagy fertőző betegségben nem szenved, védhímlővel sikeresen újraoltatott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt valóságos hímlőt állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány hiányában a növendéket belépéskor az intézet orvosa újra beoltja.) f) Erkölcsei bizonyítvány, s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katoná, a katonai igazolvány is; g) Kiskorúság esetében szülei avagy gyámi engedélyétől szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet; h) Feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatni, hogy mi módon tudja felesége fenntartani magát. A befogadandó tanulónak belépése alkalmával egy ünneplő és egy hétköznapi ruhával, 2 pár fehérneművel, 2 pár lábbelivel, 2 kötényvel és 2 törülközővel kell bírnia. A iméntiből hiányzó fehérnemű, vagy öltözködárabokat az igazgató-tanító a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszerezeti, esetleg számára későbbi munka-keresményének terhére előlegül bevásárolja. A fölvetés és belépő növendék kötelezi magát, hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, kötelességének mindenkor megfelel, a tanfolyamot teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz, ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá addig az iskola által fordított költségeket pontosan akár egyszerre, akár az iskola igazgatósága által engedélyezett részletekben visszafizetni. Közhírré tétetik egyszersmind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül évente 150 frt fizetésére kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő koru olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

— **A Hungária vajkiviteli részvénytársaság és a földmívelési miniszterium megbízott szakközgei** a napokban készítették el közös megállapodással azon szerződési formát, mely a vajtermelő gazdák és a társaság közti viszonyt fogja megállapítani. Egyidejűleg megállapított egy utasítás is az exportképes vaj készítésére, csomagolására és szállítására vonatkozólag, mely rövid időn elhagyja a sajtót, s az érdeklődőknek a szerződési mintákkal együtt díjtalanul fog megküldetni. A kik ezt megszerezni óhajtnak forduljanak érte a társasághoz Budapest Dalszínház-utca 10. szám hol minden esetleges felvilágosítással szívesen szolgálnak.

— **Elpusztult szőlőterületek kihasználása** komlótermesztés által. Közgazdasági szempontból fontos kísérletet tett egy nagyváradi szőlőtulajdonos, ki a filloxera által elpusztított szőlőterületet oly módon kísértette meg kihasználni, hogy az komlóval ültette be, a komlótermelésről egy a gyakorlat embere szakszerű kezelés mellett jó hasznot biztosít a termelőnek. Uttörő példának szép e kísérlet, mely tudunkkal Nagyváradon az első ilyenemű próba s nem lehetetlen, hogy beválása esetén követőkre fog találni.

— **Szőlő-zöldojtási tanfolyam Nyitrán.** A nyitramegyei gazdasági egyesület a f. hó 18—19-én Nyitrán saját amerikai szőlőtelepén Bucher Alajos szőlőszeti felügyelő vezetése mellett szőlőzöldojtási tanfolyamot rendez. Kezdetre reggel 9 órákor. A tanfolyam díjmentes s azon minden 15 éven felüli férfi vagy nő részt vehet. A két legügyesebb ojtó állami jutalomban részesül.

— **Kassai gyapjувásár.** A kassai kereskedelmi bank közraktárában június hó 12-én tartották meg az első gyapjувásár, a mely várakozáson felül jól sikerült. A vásár nagyon látogatott volt s nemcsak a közeli környék kereste azt föl, de a távolabbi vidék is élénk érdeklődést tanúsított a vásár iránt. Mintegy 700 mmázsa gyapju volt a vásáron — de ezen mennyiség kevésnek bizonyult, — s az áru már a délelőtti folyamán vevőkre talált. Bpest, Bécs, Bielitz, Jaegersdorf, Troppau s más helyekről voltak vevők, kik mosott gyapjuért 56—65 frtot, zsiros gyapjuért 24—26 frtot fizettek 56 kgént. Az hisszük, hogy szép jövője van ezen gyapjувásároknak a mennyiben ugy a csak most megnyitlt Kassai, mint a múlt évben — a miskolci hitelbank által létesített ilyenemű gyapjувásár is, mely ma már igen jó hírnévnek örvend — a legteljesebb sikerrel

zárodott a mi úgy a termelő gazdák, mint a vevők érdekében örvendetes jelenség A kassai gyapjuvásár kezdeményezésében nagy érdeme van Péchy Zsigmond főispánnak

— **Állatbiztosítási szövetség.** A rohonczi gazdák körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a kölcsönösség elvén alapuló állatbiztosítási szövetséget alakítsanak. Az eszme híradatos talajra talált, s a rohonczi gazdák, kik az állattenyésztés iránti helyes érzéküknek már sok jelet adták, elhatározták a szövetséget megalakítását s e célból az előmunkálatok teljesítésére bizottságot alakítottak. A bizottság meg is kezdte működését azzal, hogy teljesíti az állat összeírását és kidolgozza az alapszabály-tervezetet.

— **Kötelezett sertésbiztosítás.** Érdekes indítványt nyújtott be a bécsi közgyűlésen Klötzbert dr. Az indítvány nem kíván mást, minthogy a bécsi állatpiacon érkező sertésekre nézve honosítsák meg a kötelező biztosítást és a borsókás sertést és marhahúst sterilizált (főzött) állapotban mint Berlinben szokás, szintén bocsássák a forgalomba.

— **Előfizetési felhívás az erdélyi részek legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilapjára:** az „Ellenzék”-re. Az új évnegyed közeledtével előfizetést nyitunk az „Ellenzék”-re. Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, csupán annyit jelentünk ki, hogy ahoz a multhoz, melyet eddig követtünk s a melyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezután is hívek maradunk Hazánkat nemzetünket híven, önzetlenül és függetlenül szelgáljuk. Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek segítségünkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvéseink sikerét. Az „Ellenzék” előfizetési ára: Egy évre 16 frt. Félévre 8 frt. Negyedévre 4 frt. Egy óra 1 frt 30 kr. Az előfizetési pénzek az „Ellenzék” kiadói hivatalának küldendők.

— **Kwizda Ferencz János-féle cég** cs. és kir. udvari szállító, ker. gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett a Kwizda-féle állatgyógyászati-készítményeiért és a Kwizda-féle szabadalmazott gummy-kótszalagokért lovak részére a Bécsben 1894-ben megtartott népelelmezési-és hadsereg-elítési nemzetközi kiállítás juryja által nagy arányú éremmel — és a cs. k. gazdasági-egyesület 1894. bécsi lókiállításán VI osztály juryja által nagy ezüst éremmel lett kitüntetve

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van,** a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabb Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— **Egy erdélyi 1200 holdas urasági birtokra** kerestetik egy elméletileg és gyakorlatilag szakképzett kezelő tiszt. Fizetése 600 frt készpénz, természetben 12 hl. buza, 12 hl. árpa, 24 hl. tengeri és 3 darab marhatartás. Bővebbet a kiadóhivatal.

— **Egy kitűnő bizonyítványokkal bíró nős gazdatiszt,** nyolcz éves gyakorlattal, ki önállólag kezel nagyobb birtokokat megfelelő állást keres magának. Bővebbet a kiadóhivatal

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde. Gabonatőzsde.

Amerikai 1 1/2 czentnyi, árcsökkenést jelzett, mely azonban a kész buzaüzlet irányzatára befolyást nem gyakorolt. Idegen buzákban csakis szerb buza jött forgalomba. Rozs irányzata lanyha. Tengeri irányzata csendes. Zab irányzata csendes, az árak nehezen tartvák.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtfg.
Buza	7-10	7-60
Rozs	5-05	5-20
Zab	6-65	7-00
Tengeri	4-75	4-80
Köles	3-80	4-25

Határidőüzlet.

A külföldről érkező lanyha híreket némileg paralizálta a zuhogó eső és szeles idő, mely ismét reánk tört. — Buza öszre 7 10 frttól indulván ki csakhamar 5-6 krrel csökkent és rozs öszre, zab, tengeri szintén 4-5 krt vesztettek áraikból, míg ellenben káposzta-repcze eladók hiányában szilárdabb irányzatot követet.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén szilárd volt az irányzat és nemzetközi értékek közül főleg magyar aranyjáradék volt keresett, a minek folytán árfolyama emelkedett is. A helyi értékek piacán kedvező hangulat uralkodott. Valuták és ércváltók nem változtak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere. Mult héten Amerikából beérkezett tudósítások kedvezőtlen időjárás következtében történt meglehetősen áremelkedés hírének hozzá, mi piacunkat anyiban befolyásolta, hogy oly termelők, kik későbbi szállításra vállalkoznak, vagyis kötésekbe bocsátkoznak 100 kilonkint 1-2 frttal felemelték követeléseiket. Luczerna jelenleg egyáltalán nincs forgalomba, míg muhart és tarlórépamagot igen keresnek.

Jegyzeteink 100 kilonkint Budapesten:

Vörös lóhere,	70 - 72 frt.
Luczerna,	55 - 65 frt.
Muharmag	8 - 8 1/2 frt.
Paprikaköles	7 - 7 1/2 frt.

Erdélyi piaci árak.

(Arak krajczárokbau.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza .	mm.	650	625	660	525	880	731	727
Elegy buza .	..	570	565	585	400	580	667	548
Rozs	515	412	455	380	525	486	430
Árpa	—	438	—	—	—	613	—
Zab	700	555	638	300	800	674	644
Törökbuza .	..	450	525	455	350	525	486	480
Széna	300	400	230	180	500	200	180
Alomszalma .	..	200	110	100	90	300	140	110
Tűzifa	km	330	250	300	300	260	350	280
Marhahus . .	kg.	44	44	48	40	44	62	48
Junius		2	14	14	31	17	18	14

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogaras	Brassó
Tiszta buza .	mm	600	781	635	640	800	770	570
Elegy buza .	..	500	700	612	400	550	700	350
Rozs	450	555	450	380	550	400	320
Árpa	—	541	—	360	—	—	360
Zab	326	625	530	360	600	666	270
Törökbuza .	..	350	625	460	420	500	475	350
Széna	200	250	480	—	250	200	290
Alomszalma .	..	100	100	160	—	120	150	120
Tűzifa	km	250	190	240	300	280	280	300
Marhahus . .	kg.	44	36	48	40	44	44	48
Junius		31	17	6	29	20	13	8

A piaci cikkek	Mérték	Sepsis-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvárhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza .	mm.	680	650	625	700	700	510	650
Elegy buza .	..	600	500	530	600	552	505	475
Rozs	450	400	470	500	430	475	475
Árpa	450	500	515	500	—	—	—
Zab	500	580	560	625	540	600	650
Törökbuza .	..	520	450	460	500	440	480	475
Széna	450	170	180	250	200	—	150
Alomszalma .	..	200	100	90	120	100	—	30
Tűzifa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus . .	kg.	44	40	32	44	40	40	44
Junius		18	18	14	16	19	15	24

Kolozsvár, 1894. Junius 21-ről. Tiszta buza 5 frt 80 kr. 6 frt 80 kr. Rozs 4 frt 40 kr. 4 frt 50 kr. Törökbuza 4 frt 40 kr. 4 frt 50 kr. Zab 6 frt 20 kr. 6 frt 40 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 50 kr. Konyhaliszt 6 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr Borsó 18 kr. Lenese 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu

répa 10 kr. (Kl.) Kőső 9 kr. Disznózsir 64 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Köbánya, 1894. Junius 21-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlag árak: magyar válogatott áru 320-380 klg. nehéz 44-44 1/2 kr. 230-300 klg. nehéz 44-44 1/2 kr. Öreg 300 klg. tuli 42-43 kr. Vidéki sertés 42 1/2 -44 kr. Szerb 40-43 1/2 kr. Román — kr. tiszta klgk, páronkint 45 klg ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség árak: Tengeri frt 5 05. Árpa frt 6-30 Köbányán átvéve.

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év Junius hó 21-én tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 670 darab, eladatott 210 darab. — Marha felhajtattott 750 drb, eladatott 380 darab. — Sertés felhajtattott 6750 drb, eladatott 3370 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek. Az összes nyeresemény a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb PÉNZZINTÉZET a világon.

Biztosítéki alapja 907 millió frank.

„The Mutual” new-yorki életbiztosító társaság. Alapítottatott 1843.

Biztosít emberéletet legkülönbözőbb és legelőnyösebb módozatok szerint. Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az Erdélyi aligazgatóság Kolozsvárt, Belhid-u. 16. sz. alatt.

(3-x)

2 arany, 13 ezüst érem.		9 disz- és elismerő okmány
-------------------------	---	----------------------------

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából. Egy dobozzal 70 krajczár, fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál. Tessék a fönnbbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni: Kwizda-féle korneuburgi marha táppor.

Fő letét: KWIZDA FERENCZ JÁNOS osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító 223. (6-15) kerületi gyógyszerára KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

ASSICURAZIONI GENERALI 1893. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).

BEVÉTEL.	A tétel neve						A tétel neve						KIADÁS.
	Üzlet		Vagyon		Összes		Üzlet		Vagyon		Összes		
	b e v é t e l e k						k i a d á s o k						
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
1. Díjtarték a mult évről:	2944225	21			2944225	21							
a) tűzbiztosítás	211347	26			211347	26							
b) szállítmánybiztosítás	20566	82			20566	82							
c) jégbiztosítás													
2. Tarték oly károokra, melyek 1892. decz. 31-én még függőben voltak:													
a) tűzbiztosítás	474762	37			474762	37							
b) szállítványbiztosítás	395312	19			395312	19							
c) jégbiztosítás	3967	09			3967	09							
3. Díjak a törlek levonásával:													
a) tűzbizt.	7857612	79			7857612	79							
b) szállítványbiztosítás	2200305	65			2200305	65							
c) jégbiztosítás	47556	42			47556	42							
d) balesetbiztosítás	329347	16			329347	16							
4. Visszatértett baleset károk													
a) tűzbiztosítás	188301	95			188301	95							
b) szállítványbiztosítás	90801	43			90801	43							
5. Visszatértett baleset jutalékok													
a) tűzbiztosítás	19963	60			19963	60							
b) szállítványbiztosítás	10898	61			10898	61							
c) jégbiztosítás	18103	74			18103	74							
6. Kötvényilletékek:													
a) tűzbiztosítás	4000				4000								
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1107	22			1107	22							
c) Állam- és más értékpapírok kamatai és osztlékai	279187	25			279187	25							
d) Kamatok váltószámláiból, folyó-számlától és gto.	16572	25			16572	25							
8. Nyereség különféle értékesítések folytán													
A tűzbiztosítási ágba befoglalván a tűkörüveg biztosításban elért eredmények.													
Összesen													

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1893).

1. Díjtarték a mult évről, le: viszontbiztosítások	3680862	80			3680862	80						
2. Tarték 1892. december 31-én függőben levő károokra	1169135	80			1169135	80						
3. Díjbevétel												
a) halálesetre szóló biztosításokra	5916484	36			5916484	36						
b) eléülésre szóló biztosításokra	603669	81			603669	81						
c) járadékokra szóló biztosításokra	116208	84			116208	84						
4. Kötvénydíjak												
5. Díjtarték átadott viszontbiztosításokra												
6. Elhelyezett tőkek jövedelme:												
a) Jelzálog követelések kamatai	80698	66			80698	66						
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1420	42			1420	42						
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	126814	86			126814	86						
d) Folyó számlák kamatai	14088	13			14088	13						
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	18208	74			18208	74						
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	198782	56			198782	56						
összesen	1745443	57			1745443	57						
miből is levonva a tartalék rendes jutalékát	1488624	99			1488624	99						
marad	256818	38			256818	38						
7. Nyereség különféle értékesítések folytán												
Összesen												

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen
		frt	kr	frt	kr				frt	kr	frt	kr	
1	A részvényesek adóslevelei a tőke be nem fizett részéről	1837500		1837500		3675000	1	Alaptőke	2625000		2625000		5250000
2	Ingatlan bírtok:						2	Tőkésített nyereségtartalék	1312500		1312500		2625000
	a) városi telkek			4248672	42	4248672	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	772818	76	418225	57	1190544
	b) földbírtokok (gazdasági leltárral)			2496628	72	6745301	4	Ingatlan tartalék			1289480	92	1289480
	c) 1893. december 31. még el nem adott gazdasági termények a társaság földbírtokaiból			130265	26	130265	5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000		40000		80000
3	Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire			3904850	96	3904850	6	a) Díjtarték még érvényben levő biztosításokra az A mérlegben	2739394	46			2739394
	b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkek vételára			4660		3909510	7	b) Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károokra: az A mérlegben			39757609	91	39757609
4	Kamatkozó jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra			1784000	47	1784000	8	az A mérlegben	997953	65			997953
	a) folyó			80000		1705765	9	az B mérlegben			438109	34	438109
	b) hátralékos			1765		80000	10	Osztlékalap az életbiztosításban nyereséggel felhalmozottak javára			621910	73	621910
5	Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra			22683	94	13486	98	haláleset biztosítás	375958	90			375958
6	Állam- és más értékpapírok			5067086	86	29382959	66	vegyes biztosítás	245951	83			245951
7	Váltók a társaságban			528064	60	528064	11	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	599336	05			599336
8	Előlegek a jelzálogoszámlának (alapsz. I. cz. e) pont)			85928	86	85928	12	Jelzáloghitelezők			64115	56	108183
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél			2167358	05	657593	51	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1017738	40	5298	36	4094
10	Készpénz-készlet a triesti és velencei igazgatóságok pénztárában			334188	97	3025	70	Egyenleg az intézet főkönyvének számláján	35696		83559	28	631815
11	Készpénz készlet a főkönyv pénztárában			55907	69	23741		a) Hitelezők különböző címeken	549256	33	588805	99	1627261
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból			411228	70	18756	54	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1038455	29			1627261
13	Maradvány az intézet főkönyvének számláiból			849257	28	125188	12	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	524791	69			524791
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából			524791	69	524791	69	Gidoni alapítvány	5690	58			5690
15	a) Adósság különböző címek alatt			396916	07	379515	81	Girard alapítvány	4977	50			4977
	b) Adósság jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal			1000		6430	61	Goldschmidt alapítvány	8000				8000
	c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt			1038455	29	588805	99	Felozható nyereség	52753				52753
	d) Letét Goldschmidt alapítvány			3000		3000							3000
16	Díjtarték átadott élet- és viszontbiztosításokra												
17	Bütorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, cég- táblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban												
18	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek												
	Az 1893. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díj-kötelezvények értéke			12792647	45	47529262	05						12792647

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Báro Bruck Otto, Dr. Calabi R., Báro Morpurgo József, Segré V., A vezérigazgató: Besso József, Magyarországi vezérigazgató, Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az Intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főgöngyösnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány- és üveg-biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A kolozsvári főgöngyösnél: Bognár, Szántó és Fleischl.

Eladó 7 drb.2¹/₄ éves tenyész-bika

249. (6-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

n. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

RADNA-BORBÉREK

(Beszterce-Naszóvármegye.)

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület fürdője.

A legszebb vidéken, fenyvesek közt fekszik. Körülötte az Ünökő, a gyopáros Korongyos, Krecsunyel, Omuluj, Klaj hegyek. Nem messze a történelmi nevezetességi borgói és radnai szorosok. Fekvése a legfenségesebb. A völgy, hol a fürdőtelep van, őserdők örökzöldjével csodás szépségű. Bukovina-felé kapuja a híres Ördög-szoros a Bálint és Gábor szirttel és tovább sötét és bizarr szirtömegek mindenhol. A tölgy-, bükk- és fenyves erdőből ozonos levegő terjed szét és hűs patakok édes moraja zug felénk. Vize kitűnő vasas savanyu víz. Vastartalma 10° C. Hasonmása a hírneves karlsbrunni, charlottenbrunni és krynciai vizeknek. Orvosi értéke felülmúlja ezeket.

Vérszegényeknek páratlan hatása.

Kolozsavártól—Beszterceig vasuton. Besztercétől kocsin lehet ide jutni (6 frt).

Szobák ára mérsékelt. Az E. K. E. vendéglőjében 80 krtól 1 frt 70 krig kaphatók kényelmes berendezésű, elegáns szobák Gyógydíj 1 frt. Koszt: ebéd (4 tál étel) 80 kr, vacsora 50 kr. Meleg fürdő 35 kr, hideg fürdő 10 kr.

Fürdőorvos: GELEI LAJOS dr. (1—5)

A fürdőnek hivatalos lapja az „ERDÉLY”

A fürdőt kezeli az E. K. E. radna-borbereki osztálya.

A magas fekvés, a gyönyörű erdős környezet, a pompás hegyi utak, a fenyvesek kigőzölgéstől fűszeres, friss, tiszta levegő, a kitűnő víz, az érdekes kiránduló helyek: a legelső klimatikus gyógyítóhelylyé tették e fürdőt.

Fürdő időszak kezdete jul. 1., vége szept. 15.

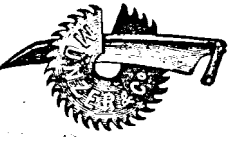
Kérdőzködőknek kimerítő felvilágosítással szolgál az E. K. E. főtájkári hivatala Kolozsavárt (Jókai-utca 11. sz.), vagy a radna-borbereki osztály-elnöksége Ó-Radnán.

A nyári idő alatt naponként közlekedő postajarat.

Kolozsavárt, 1894. jun. hó.

Telefon 76.

AZ ELNÖKSÉG.

Münzer-féle kárpát-kaszák postacsomagokbanvalódiak csakis ezen belajstromozott védjeggyel.

Könnyen kezelhető, alkalmas alakjuknál, könnyűségükkel, röpke-hordképességükkel, egyenletes szilárdságuknál és felülmulthatlanul sokáig tartó élességükkel fogva a világkereskedelem legelső árucikkjeként ismeretesek.

E kaszák kétszeresen finomított, olyan ezüst-különlegességi-aczélból vannak gyártva, melynek előállítására végett a legnemesebb érczek olvasztatnak egybe úgy, hogy azok megbecsülhetetlen jó tulajdonsága a legnagyobb szilárdságnak a legnagyobb nyújthatósággal való egyesülésben rejlik.

Lapjuk finom, homorúan kovácsolt, szilárd, merev feszültségű, de ruganyos is. A kaszák éle hajszálvékonyan, de egyenletes (4 milliméter) szélességben már eleve végig ki van kalapálva, mely körülmény szakértői vélemény szerint a helyes és egyenletes keménységnek és nyújthatóságnak (szívósságnak) a legmegbízhatóbb ismertető jelül tekintendő.

Ezen kikalapálás több napon át betart; a kaszák éle csak *jelentéktelenül kopik* úgy, hogy azokkal egyszeri kőszőrülésre körülbelül 100—130 lépésre lehet akár a sörtekemény hegyi-sarjut, akár pedig a legsűrűbb növényi gabonát aratni.

A szállított kaszák mindegyikének egyenlő jó minőségéért, valamint a felsorolt tulajdonságaiért teljes jótállást vállalunk!

A kaszákat a leginkább megfelelő hazai formában és tetszés szerinti hosszúságban a következő áron szállítjuk:

A kasza teljes hossza könyökkel együtt cmtrekben: | 60 | 65 | 70 | 75 | 80 | 85 | 90 | 95 | 100 | 105 | ctm.

Ára darabonként | 1.— | 1.05 | 1.10 | 1.20 | 1.30 | 1.40 | 1.50 | 1.65 | 1.80 | 2.— | frt o. é.

5 kilogrammot nyom | 14 | 13 | 11 | 10 | 9 | 8 | 7 | 6 | 6 | 5 | darab

1 darab 1/3 klg. súlyú alkalmas kárpát-kaszák ára 15 kr. — 1 darab kaszához való kalapács ára 1 frt.

A szétküldés igen gyorsan csakis készpénzfizetés, avagy utánvétellel mellett történik. A postaszállítási-díjat mi fizetjük ki és pedig úgy, hogy 5 klg. súlyú postacsomagért 30 krt számítunk. Ha legalább is 10 kasza rendeltetik meg, akkor a szállítási költségnek csak felét számítjuk, 20 kasza vásárlásánál pedig a postacsomag bérmentesen szállítatik.

(3-x)

Levelezés bármely nyelven.

Csoportos megrendeléseknél, ha a gazdák nevei velünk közölhetnek, minden egyes kaszára névmutató-czédulát ragasztunk.

MÜNZER ÉS TÁRSA BÉCSBEN.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali****műtrágyáit**

nemkülönbön szabadalmát képező

k ü l ö n l e g e s s é g e i t

mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinék készséggel küld.

az igazgatóság.

117 (25-x)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

**Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar
részvény-társaság**

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: Külső-soroksári-út, régi lóversenyter, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsavárt**, a ki az erdélyi részekre **egyedüli** és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.**

Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (25-x)

Mindennemű műtrágya.

Répatrágya.

Uj! Az „Excelsior Hungaria“ Uj!

szabadalmazott

**Peronospora
fecskendő,**

ez idő szerint a
legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő

szőlők, fák stb megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szét-zedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve Uj!
szolgálok.

259. (4-x).

Javított szerkezetű

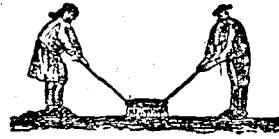
szab. Ásványi-féle

**Aranka irtó
eszköz.**

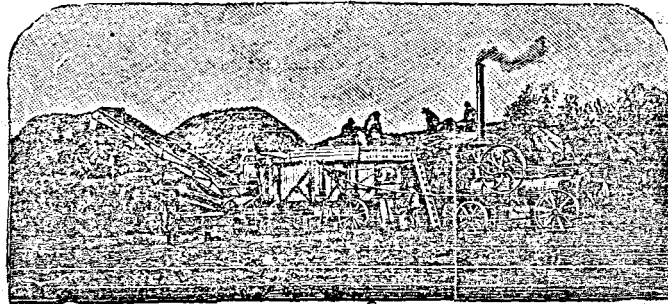
Kapható Budapesten Detrich Gy. gépgyárosnál Lipót-körút 30., továbbá Kolozsvárt Kiss E. vaskereskedőnél.

Ára 18 forint.

Az eszköz kezeléséhez való utasítás, valamint működéséről szóló bizonyítványok fentti címeknél bérmentve kaphatók. 246. (7-x)

KOTZÓ PÁL
gépészmérnök
Budapest, Üllői-ut 18-ik szám.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2, és 4 lóerejű szöges cséplő-készleteket, továbbá

4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gőzcséplő-készleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazó és választó hengerrel.

Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafűtő-gőzmozdonyokat. Továbbá R. Garrett & Sons felülmulhatlan 40% tüzelőanyagot takarító Compound-gőzmozdonyait.

Legjobbnak elismert „Brantfordi“ önműködő amerikai kéveköti aratógépeit

Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal

Sorvető és szóróvető-gépeket és minden egyéb kisebb gazdasági gépet.

Jutányos árak, kedvező feltételek. 255. (3-6)

Cséplőgéptulajdonosoknak!

Az urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya részv.-társaság ajánlja a cséplési időnyre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak 258. (4-6)

1-ső minőségű lupényi kőszénét,

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyenrangú a leginomabb porosz szénekkel és mint darabos-, koczka-, dió-, rostált akna-, dara- és porszén jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatójához Budapest Nádor-utca 13., akár a társaság képviselőjéhez Kiss Ernő urhoz Kolozsvárt, a hol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

UNICUM
szabadalmazott

peronospora

permetező

az orsz. magy. kert. egyesület 1893-iki kiállításán a legelső díjjal a nagy

arany éremmel

kítüntetve

Ára teljesen felszerelve

csiszolt, erős vörös-

rézputtonnyal

14 forint 75 kr.

Kapható egyedül csakis

MAUTHNER

ÖDÖN

magkereskedésében

Budapestben.

Főüzlet: Andrássy-ut 23.

Fióküzlet: Koronaherezeg-u. 18.

1894. Mezőberényi kiállításon sorvetőgépekre ismét egyedüli első díj!

Ventzky-féle füllesztőkre első díj!

Gyűjteményes kiállítás első díj arany oklevél!:

KÜHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

244. (9-36)

(alakult 1856. évben.)

Főraktár: Budapest, Váci-körút 21-ik szám.

1894. augusztus 1-től Váci-körút 57/a szám.

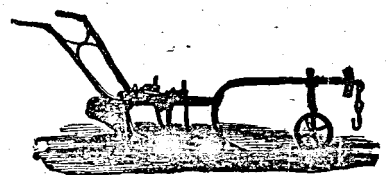
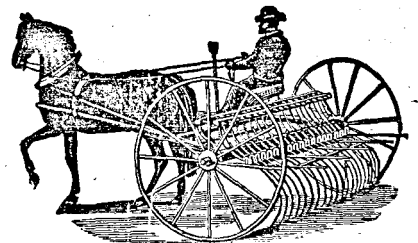
Ajánlja beállott időnyre: mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgetőket, új répagyomláló lókapát.

Amerikai rendszerű HOLLINGSWORTH, HEUREKA és KEDVENCZ szénagereblyéket.

Cséplőkészletek, rosták, konkolyozók, Lack-féle vasekék valamint a leglobb Laacke-féle szántó és rétboronák, könnyű olcsó kettős ekék nagy készletben vannak raktáron.

**Hungaria, Mosoni, Jubileum
és Balance sorvetőgépek**

mindig készletben.

Valódi

Oberndorfi répamag	pr. 100 kg.	112	frt.
Sárga buczokrépa-mag	" 100 "	80	"
Esparzette (baltaczim)	" 100 "	20	"
Homoki bükköny	" 100 "	36	"
Arankamentes luczerna	" 100 "	76-84	"
Arankamentes lóhere	" 100 "	80-84	"
Fümagvak, bükköny,			
Czukorcsirok	" 100 "	12	"

Aranyköles stb. míg a készlet tart!!!

SZÁVOSZT ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál

BUDAPEST, V., Arany János-utca 11.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

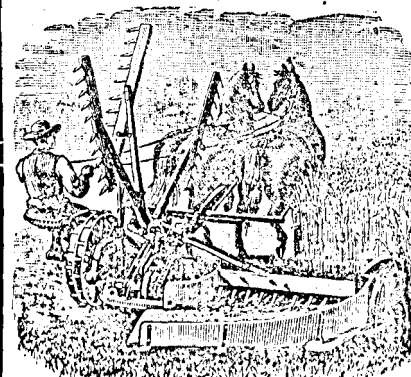
236. (15-x)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

265. (2-10) Budapest, Alkotmány-utca 81.

ADRIANCE PLATT & Co

new-yorki gépgyárosok

kizárólagos

Fükaszaló-,

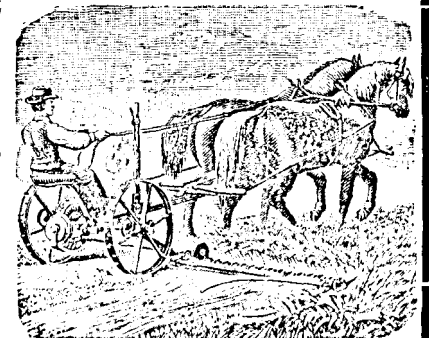
Marokrakó-,

Arató-, és

Kéveköti arató gépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

„AZURIN“ 1 frt 25 kr. klgrként. | Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR“ permetező, szabad csomagolással 21 frt. „RFZGALICZ“ 26 frt mmázsánként.

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (31-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

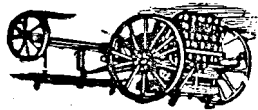
Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb áron.

Mc Cormick
Fűkaszaló és aratógépek
a legjobbak a világon.

kitüntetve minden kiállításon.

**petroleummotorok, gőz és jár-
gányeséplőgépek ekék, boronák, ros-
ták, trieurök, sorvető-gépek, kézivető-
gépek, kukuricza-morzsolók, szeeska
és répavágók, daráló-gépek, malmok, ugy
mint mindenféle gépek, szerszámok és eszközök**
a gazdaság számára leg-
jobban és legolcsóbban

kapható:

MÜLLER és WEISZ-nál

Budapesten

Váci-körút 76.

a nyugati pályaudvar közelében.

224. (10-12)

Arankamentes Lóhermag nagyszemű

100 kilója 76 ft.

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban

államilag ólomzárva.

Répamag ugyanolyan árban Alvinczen feladva

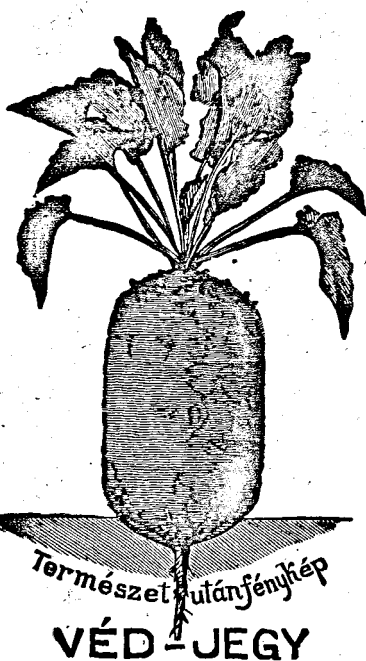
➔ utánvétellel kapható ➔

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában,

u. p. Koczka.

235. (16-20)

A Borries-féle uradalmak igazgatósága a t. gazda-
közönség b. tudomására hozza, hogy

eredeti eckendorfi

➔ TAKARMANY RÉPAMAG ➔

valódi minőségben

Ausztria Magyarországon csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN

kapható.

➔ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. ➔

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak,
trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V, Dorottya-utoza 9. szám.

202. (25-52)